

Д Е Н Ъ

НАУЧНО-ПОЛИТИЧЕСКО СПИСАНИЕ.

ИЗЛАЗЯ ВСЪКИ ПОНДЪЛНИКЪ.

Подписванията за ДЕНЬ биватъ годишни и ще са предплащатъ. Тѣ захващатъ при подписванетоъ на единъ мѣсець. Годишнината за на вѣкъ въ Турската Държава е четири (4) сребърни меджидиета, а за на вѣкъ отъ Държавата, една златна турска лира. Настоящициѣ сѣж отговорни за стойността на листовѣтъ, за които сѣж тѣ поръчале. За вѣсти и за други частни помѣствания, ще са плаща по 3 гр. на реда.

Писма, статии, дописки и всичко що са отнася до уредничеството и до управлението на ДЕНЬ, ще са испраща на-право до Ступанина на Списанието: П. П. Каранетрова, въ Цариградъ на Асма-алтж, Чаушбаша, 6. — Писма, не освободени отъ пощенски разноски и безъ подписка, никакъ не са приематъ. — Испращаниѣ за обнародване писма или други рѣкописи, били тѣ обнародвани или не, не са връщатъ назадъ.

Молимъ най-убѣдително всички наши настоятели и приятели да прибръзватъ да ни испратятъ стойността на листовѣтъ, които сѣж поръчали. Това ни е необходимо за редовното издаване на *День*. Йоше веднѣждъ имъ казвами, за своето подкрѣпяне и издържане *День* чака само и само отъ абонатитѣ си. А тия абонати не ще ли бждатъ доволно добри да платѣтъ што дължатъ единъ день понапрѣдъ?

Питаньето за училищата.

Познато е на читателитѣ ни, че преди три мѣсеца нѣщо бившия Велики Везиръ бѣше испратилъ до валиитѣ едно окръжно писмо отъ относително до надзора, който трѣба да са държи надъ училищата по областитѣ.

Това писмо е станжло предметъ на дневно питанье въ нѣкои области на Държавата, пишатъ до *Источно Време*. Съ него са занимаватъ дѣятелно и началствата и населенията.

Когато е така, това питанье заслужва да ни занимае за малко, и ний желаемъ да му посветимъ нѣколко редове. Преди всичко, въ що състои питаньето?

Правителството, чрезъ реченното везирско окръжно писмо, показва желанье да земе подъ своя собственни контролъ училищата, чрезъ особити за това съставени съвѣти. Тѣзи съвѣти, не само ще наглеждатъ хода и бюджета на учебнитѣ заведения, а йоше ще нареждатъ программитѣ, ще удобряватъ и настаняватъ учителитѣ и ще иматъ грижа за отваряньето на нови училища.

Наистина, отъ една страна Правителството има дължностъ да земе подобни мѣрки. Като има предъ видъ вещественното и нравственно подобряване на своитѣ народи, вѣско правителство е длъжно да са

грижи за отваряньето и поддръжаньето на училищата, за добрия имъ вървежъ, за усъвършенствуваньето имъ и за сигурното имъ съществуване. Отъ тая точка гледано, Правителството има право да зема подъ своя контролъ училищата въ неговата страна.

Но ела да видимъ че не вѣско правителство са намѣрва въ условие вѣзможно да примѣни въ дѣло контролнитѣ си мѣрки. Ако поразгледами отъ по-дълбоко на работитѣ, ний ще видимъ че и за нашенско реченнитѣ мѣрки не могатъ да иматъ своето пълно примѣнение и то по много причини.

Че това е така, свидетелствуватъ най-добрѣ отѣка изъ областитѣ, отѣкъ, който ний намѣрвами най-живо представенъ въ послѣдния брой на *Источно Време*.

Кой може да скрие че нашитѣ училища иматъ единъ голѣмъ дозъ отъ вѣронсповѣденъ характеръ, който ги прави да бждатъ тѣсно свързани съ черквата; кой може да откаже че тѣ сѣж единъ видъ религиозни въспиталища, дѣто малкото Българче добива не само своето ученье а йоше въспитанье? Кой може да откаже, че нашитѣ училища въ същото време като са поддръжатъ отъ черковни ни приходи, съставятъ нѣкакси по своя характеръ часть отъ черковата? Кой може да откаже, че по насъ, днесъ-за-днесъ поне, училище и черкова, черкова и училище сѣж двѣ учреждения тѣсно свързани едно съ друго? пита отѣка.

Е добрѣ! тогава единъ съвѣтъ, съставенъ отъ човѣци некомпетентни и които не могатъ да бждатъ доволно проникнати отъ деликатността на положението, какъ може да са намѣсва въ тѣзи заведения? Да ли чрезъ това не ще са причини горчиво обижданье въ чувствата на населението, което навѣрно ще загуби вѣска ревность

да са грижи за училищата а може и за черковитѣ си, както гласи отѣка изъ областитѣ?

Колкото за насъ, памъ са не ще да вѣрвами че Правителството на Султана, ако само то проучи питаньето по изъ-тънко, би са опитало за примѣнението на предполагаганната мѣрка относително до тая точка.

Да иска да знае какъвъ е хода на училищата, какви сѣж приходитѣ и расходитѣ му, даже какви сѣж качества и въспитанията на учителитѣ — да иска това Правителството има право и ний го разбирами. Но вѣска по-нататашна намѣса ни са види не толко спратребованията на времето въ което живѣемъ.

Така Правителството може да заповѣда чрезъ мѣстнитѣ началства на съществуващитѣ вече по областитѣ епархийски събори да му са дадѣтъ изложения за състоянието на вѣско училище и проч. и проч. То може да поиска това и да даде нѣкои съвѣти за по-доброто устройство на училищата, така поне както то разбира това. За по-нататкъ, то трѣба да остави вѣска грижа възъ Общинитѣ, които сѣж отговорни за добрия или лошия ходъ на училищата.

Колкого за нуждитѣ на днешнитѣ наши училища, колкото за самитѣ вътрѣшни наредби, тѣ трѣбва да принадлежатъ на общинитѣ и само на общинитѣ. Това трѣбва да бжде тѣкмо така йоше и за това, че нашия Българинъ като не мисли за едно нѣщо, че то е подъ негова грижа и че то е на негова вратъ, той не обръща къмъ него надлежаше вниманье. Съ други думи, инѣкъ ще излѣзѣтъ напълно справедливи думитѣ на отѣка, че населението ще истине къмъ учението и училищата.

КАКЪ СТОИ У НАСЪ РАБОТНИЧЕ-
СКИЯ РАЗРЕДЪ.

I.

Много пкти сми срѣщали, както въ българскитѣ вѣстници така и въ други нѣкои книги и съчинения различни размисления и разсждения по различни питання сѣ съ една и сѣща цѣль, сѣ съ намѣрение, съ горѣща ревност да раз-еснятъ и разкриятъ нѣкои ползователни питання; много пкти сми срѣщали и срѣщали дълги и широки политически членове, размисления по икономията, съвѣти отъ игнената и всѣкакви описания, ползата на които високо почитани и уважавами, и нѣщо повече, блазе имъ на перото което ги пише и на ума който ги скроява; срѣщали сми, казвами, и срѣщали жално да са описватъ болкитѣ и страданията на народа, неговитѣ недостатъци и неговитѣ несполуки, а освѣнъ това слушали сми и да са въспѣватъ, въ сполучливи прози и приятни и армонически поезии, неговитѣ нищожни сполуки и празнувания, неговитѣ права и дължности; виждали сми тоже често да ставатъ и различни преширни между общества и личности, между двѣ противни страсти: но всичко това като че е изчезвало въ сѣщата минута, всичко като че са е изгубвало заедно съ нашитѣ безъ полза изминжли дни. При всичко това, едно нѣщо само има което, не ни е радвало, едно нѣщо само има което често ни е докарвало скърбъ, което ни е параявало сърдцето. Ний всѣкога въ подобни обстоятелства, при посрѣщаньето на нѣкое полезно дѣлце, при прочитаньето на нѣкой сполучливъ трудъ, сми са въодушевявали и възбудили високо, като сѣ са наслаждавали съ *благата надѣжда съ въодушевително оживяване*, че ще да дойде единъ денъ когато и ний ще можемъ да са видимъ снабдени съ повече нѣщо, когато и ний ще можемъ да спечелимъ повечко богатство. Ей, въодушевявали сми са и нашитѣ устни неволно сѣ казвали: *Естествено, или ако щете времето което е родило всичкитѣ народи, което е родило и насъ, не ще да ни остави да потъваме въ неизвѣстность и невѣжество*. Но това задоволение често е бивало само за минута: на назе често жалостъ са е нажалявало, защото малко нѣщо сми срѣщали досега, преписъ или печатано което да може да ни запознае съ собственото ни, съ истинното ни положение, което да може да ни представи картината на нашия животъ и на нашия поминъкъ. Горчиво нѣщо е, но грѣбва да го исповѣдаме, че немами нито единъ трудець изъ народния животъ че немами нито едно дѣлце, което да са отличава съ нашенска вѣра и съ българска народность.

Нашия народъ са съставлява повечето отъ хора селяни, отъ земеработници и скотовѣдци. Но при всичко това, ний до сега нито единъ погледъ сми хвърлили тамъ, нито веднѣждъ сми са обърнали да погледнемъ въ срѣдицето на тѣзи изоставени селяни, на този цѣль народъ отъ бѣдни хора, които тежко стенятъ подъ хомотя на сиромашията. Нашия селянинъ денъ и ноцъ работи, но пакъ сиромашията която владѣе въобще по нашитѣ села е голѣма, отъ нея

страда всѣкой селски жителъ на татковината ни. Това не може да повѣрва само онзи, който не си е подавалъ главата вънъ отъ дома си, или който не е ималъ случай да са разговори съ нѣкой селянинъ. Но какво жално нѣщо, да гледа человекъ брата си да стени и да тегли и да не е заможенъ или да не може да намѣри случай да му помогне! Ний сми бѣдни, това го познава всѣкой това е явно като день. Имами ли съмнѣние? Нека са обърнемъ къмъ подолната класса на народа, къмъ трудолюбивитѣ работници — обработвачи на земята и развѣждачи на стадата. Нека ги споходимъ най-напрѣдъ у дома имъ. Тамъ ний намѣрвами причина за голѣми съжалявания. Що виждами? — Кжца гола, кжца празна, съ тѣриш да са завъртиш нищо да не закачиш; ковчези праздни, житници безъ храна, тукъ тамъ са гледа по нѣкое дрипелче дрешка и нищо друго. Въ единъ отъ жгловетѣ на тая тъмна кжца, край огнището въ което са блещукатъ една двѣглавни, ний виждами една нападната отъ ранна старостъ майка, съ малко дѣтенце на гърди и други йоще петъшестъ около нея, да точи умислено вълнената или ленената нишка отъ къделята си. Ахъ! тая нишка, тя е жицата на живота на всичкитѣ домашни!

Бѣдность у дома, бѣдность на полето, бѣдность на ливадата, бѣдность на нивата, бѣдность въ лозето, бѣдность въ житото, бѣдность въ всичко: такъво е домашното положение на цѣль единъ народъ отъ села, такъва е картината, която ни представлява долната масса на народа, тука и ний, въ това гладно да заведемъ читателя днесъ.

Какво работятъ, съ какво са поминуватъ нашитѣ селяни? Какъ искаратъ всѣкидневния хлѣбъ за домородството си и какъвъ животъ живѣятъ? — Тѣхната работа е позната, тѣхното занимаване е предъ очитѣ ни. Тѣ са не поминуватъ освѣнъ съ тежкото обработване на земята, съ земеработеньето и йоще съ скотовѣдството. Рѣдко сѣ другитѣ работи между нашитѣ селяни. Пияцата на тѣхната търговия е цѣлото широко поле, дѣто отъ сутрина до вечеръ, съ женитѣ и съ дѣцата си, са борятъ съ земята. Тѣ като че строго сѣ наказани отъ естеството, което ги е отсѣдило на продължителни и ужасни мжки, като имъ казало: *Борете са съ черната земя безъ да можете да видите нѣкоя полза, нѣкоя облага, борете са додѣто и сами потънете въ нея*. Какво раздирателно зрѣлище, да идешъ на полето, въ гората и да завариш тамъ мжжъ и жена, заедно сѣ възраснитѣ си синове и дѣщери, да са трудятъ отъ сутрина до вечеръ въ онзи цекъ, въ оная горѣщина не за друго освѣнъ за да могатъ да спечелятъ насущния си хлѣбъ, когото, черъ и ржанъ, яджтъ заедно до добитъка си! Награждаване, сполука безъ трудъ нанстина никога нема, но пакъ е твърдъ несомно нѣщо човѣкъ да са труди и да жъртвува цѣлия си животъ въ трудъ и безпокойствия за единъ само по-човѣшки животъ и, въ награждение за всичко това, едвамъ да искарава прехраната на дома си. Скърбно нѣщо е да исказвами това, но нема що да са прави; додѣто не видимъ, додѣто не

познаемъ злото коренно, въ всичката му нагота, мжчно можемъ да спомогнемъ на страждущия.

Неволитѣ на българския селянинъ сѣ голѣми и безъ брой. Като оставимъ на една стърна неговата борба съ природата презъ цѣлия животъ безъ никаква облага; като оставимъ на една стърна неговия домашенъ и полски животъ, какво какво друго виждами? — клетия селски страдалецъ, и на това малко нѣщо, което е пота на лицето си е спечелилъ, не може да са радва като човѣкъ, и то много често хвърква изъ ржцѣтъ му. Той е изложенъ на различни премѣждия и неволи; не само неговото малко притежание, не само неговото ничтожно преимущество често влази въ злодѣйски ржцѣ на всѣкакви влѣхви, но и самия неговъ животъ много пкти бава жъртва на лоши хора — разбойници.

Повторо щемъ са повѣрнж върху сѣщия предметъ и влѣзе-щемъ въ нѣкои подробности и показване на средства за намалываньето на народнитѣ нещастия.

III.

ЗА НАРОДНИТѢ ЛЪСКАТЕЛИ.

Младъ въ възражданьето си, нашия народъ обича, като малко дѣте, да го хвалатъ и да му казватъ, че той цѣлятъ и напредвалъ уметвенно, нравственно и веществено; той са радва повече на тѣзи, които ржкопльскатъ на глупоститѣ му, нежели на онѣзи, които обичатъ да си казватъ правичката, и които, като издигатъ заслѣнителното будо що първитѣ сѣ го турили предъ очитѣ му, казвали му сѣ прѣстъ ранитъ за лѣкуване.

Кой що ще да казва се пакъ не може ма отклони отъ мислитѣ ми; зная и положително съмъ увѣренъ че, народнитѣ лѣскатели *вмѣсто да управятъ вѣжди изваждатъ очи*; тѣ съ любимитѣ си думи: *работитѣ са винаги биле тѣй*, всичко отива на добръ — заслѣпватъ народа и го хвърлятъ въ непознатия лабиринтъ дѣто са той излага на всѣкакви мжки и неволи.

Народнитѣ ни неприятели не сѣ тѣзи, които откриватъ грѣшкитѣ му, но сѣ онези, които го ласкаятъ.

Мждри нѣкои сѣнародници ясно и кротко сѣ говорили зарадъ злинитѣ що заплашватъ народа ни, много пакъ, ако и да сѣ изваждали на бѣль свѣтъ и недостойнствата му на мѣсто да ги лѣскаятъ, пакъ сѣ биле и сѣ върло привѣрзани на народния ни интересъ, нежели онези, които сѣ воспользуваха и сѣ ползуютъ отъ безредията му.

Заслѣпени отъ хора лѣскатели, които никога неоткриватъ моралнитѣ причини на разврата, самитѣ ни добри началници (!) даже неможихъ и немогѣтъ нищо да помогнатъ, тѣ само стоятъ на чело като философи и мислятъ, че малкото що вършатъ е достаточено, защото, както казахми, тѣ сѣ вече заслѣпени отъ лѣскателигѣ.

Много са е викало и са вика още противъ нѣкои отъ владицитѣ и чорбаджиитѣ, нѣ колкото и да са виновни тѣ, то пакъ отговорността пада на народа, защото първитѣ не сѣ освѣнъ плода на времето, както и лошитѣ овочия не сѣ освѣнъ плода на лошитѣ дървета: тѣ,

владцигъ и чорбаджитъ нещъха никога да бждът такива, ако измежду насъ немаше сателити, утровници и лъскатели, които казватъ че всичко отивало на добръ; да, нъ зарадъ тѣхъ. Зарадъ тѣхъ казвамъ, защото съ пуститѣ си хвалби къмъ народа, тѣ го заелѣнѣватъ, вспирагъ погледа му щото да не може да погледне на злочестината си.

Тѣ лъскагът народа, казватъ му противното за да можгът да си оплитатъ кошника, и народа, глупавъ йоче и невежъ, като дѣте увлича са подиръ тѣхъ, като напуща грижата за сѣко правствено и материално подобрѣване; върви по свѣтитѣ имъ като имъ става слѣпо ордие за извършването на лихоимнитѣ имъ дѣла и намѣрения.

Всичко иде отъ народа, както злото тѣй и доброто: той дава достойни хора ако самъ той е достоенъ, а ако ли е недостоенъ па и обича да го лъскагът, то и членоветѣ му ще бждът такива.

Нека народа са постресне и да презре мнимонариотитѣ двигатели, лъскателитѣ си; нека са не оставя вече водимъ отъ хора злонабърни и интересати, да са залови наздраво въ развиването на народния духъ, да погуби измежду си семето на несъгласието, върло да гони неговитѣ сѣятели и тогива о! тогива новъ свѣтъ, ново слънце ще блѣсне върхъ народния небосклонъ. Въ противенъ случай, повѣче злокобни лъскатели ще са поѣвятъ, повече народа ще са лъже, слѣдователно повече ще са презре естественната аксиома: «*Salus populi suprema lex est*», т. е. щастнето на народа е висшия законъ, щото злочастието му е общото злочастието. Тая аксиома, трѣба да бжде толкова света, колкото безъ нея е невъзможно да съществува истинъ законъ или преобразование.

Съ една речъ, щастнето на народа стои въ рждетѣ му. Нека са той строго произнесе противъ народнитѣ лъскатели, нека той бжде едногласенъ въ вървежа на народнитѣ си работи, да отблъсне вѣвка сѣжнеа къмъ напръдъка, да стои твърдо съ права глава ерѣща зломисленнитѣ, ужъ народни водители, до като свали тѣхната и тогива: *ново време — новъ животъ.* П. Г. Ср-въ

КОГА, КАКЪ И ЗАЩО ЩЕ СА СВЪРШИ СВѢТА. отъ

Стояна Николаевича Михайловскаго.

Надписа на настоящия ни трудъ е толкова мраченъ и мизантропически щото несумненно читателитѣ на *Денъ* ще са сепнжтъ като го прочетжтъ. Охъ, уталожете са, драги приятели, ний нема да ви кажемъ нищо неприятно и заплашително, — можете спокойно да си вечеряте и да си спите, защото ний не сме отъ ония свирѣпи пророци които обичатъ да черпѣжтъ въ дълбокитѣ рудници на науката най-горки предчувствия върху сждбата на човѣчеството. Ний пожелахме само да привлечемъ вниманьето на читающата българска публика върху едно астрономическо питанье отъ голѣма важность, и то не за друго, а само-и-само за да дадемъ единъ потикъ дѣмъ сериознитѣ учебни занимания. Българскитѣ публицисти — нека ни бжде

позволено това откровение — на послѣдкѣт сж са впуснжли въ единъ лабиринтъ отъ пирамидални глупости и вече едва ли има кой да земе да са позанимае съ нѣщо по-сериозно. Жизненитѣ сили на всяко общество са съдържатъ въ науката, а не въ каранията за магарешката сѣнка. «Бжджцето принадлежи на учителитѣ,» казва знаменития френски поетъ и демократъ В. Юго. Нашитѣ вѣстници намѣсто да са псуватъ единъ другия и да правѣжтъ кули надъ морето, намѣсто да са занимаватъ съ мискинитѣ питання *кой мѣ и кой крамъ*, — трѣбваше да са позапрѣтнжтъ малко нѣщо и да понаучатъ клѣтия народъ да позанопае природата помежду която той живѣе като едно парализирано тѣло.

Впрочемъ, тѣзи съображения ни подканиха днесъ да напишемъ настоящитѣ рѣдовце върху единъ предметъ, който не малко е привличалъ размишленията на вѣнчкитѣ учени личности въ просвѣтената Европа, — *Кога, какъ и защо ще са свърши свѣта.* Прилагаме че не малко сме са ползували въ труда си отъ съчиненията на К. Фламариона.

* * *

Изъ най-отдалеченитѣ епохи на първобитнитѣ човѣчески общества, дълго време преди поражданьето на позитивнитѣ науки, религиитѣ и баснословията всякога сж са трудили да удовлетворѣжтъ любопитството на смъртнитѣ, като имъ сж представяли послѣднитѣ дни на земния миръ разнообразно. Единитѣ пророчествували всеобщъ пожаръ, огънь не угасимъ, и показвали земното кълбо обиколено отъ гъсти и буйни пламъци, преобърнати на вгленъ, на прахъ и димъ. Другитѣ, въ раздраженото си въображение, представяли си небесата полурастворени, изъ които падатъ, бучатъ и кипѣжтъ, порои опълчени ерѣщу земята, цѣли морета; тѣзи води вѣничко щѣли да разрушжтъ, и тоя пжжъ никоя привилегирована фамилия, никой Ной, не щѣли да намѣрѣжтъ милость и пощада. Други наконецъ предсказвали при свършването на вѣковетѣ една извънприродна революция, подъ предѣдателството на самага Бога, който щѣлъ да са вѣсти обиколень отъ блистателни облаци, и, подиръ другитѣ обряди, щѣлъ да сжди живитѣ и мъртвитѣ.

Нашитѣ исторически спомени са възвишаватъ най-много до три хиляди години. Прочее, отъ тогава и до днесъ свършването на свѣта е било хиляди нжти предсказано и прието като възможно, ако не като вѣрно. Ученитѣ на Зороастра чакаха да са запади планината Хималайя и отъ тамъ огъня да слѣзе по долинитѣ и по полетата. Старитѣ Евреи, това вѣской го знае, треперяха депоночно подъ свещенитѣ заплавания и прокливания на пророцитѣ. Нървобитнитѣ Христени, 50—60 год. подиръ Христа, приготвяха са да умржтъ съ голѣмо благоговѣние, и намѣсто да горѣжтъ умрѣлитѣ си както правяха Еллинитѣ, тѣ ги погрѣбахъ цѣлокупни въ земята за да можгът *по-лесно да въскрѣснатъ.* Ревностнитѣ проповѣдници на онова време говорѣха че второто пришествие и страшния сждъ ще додатъ щомъ са истреби поколението което про-

исхождаше отъ съвременницитѣ на Исуса Христа. Но защото учакванията на вѣрнитѣ не са изпълниха, тѣ отдалечиха свършването на свѣта до първата година на второто столѣтие. По-послѣ, прѣдеказванията зеха още по-обширенъ емисълъ, и отъ епоха на епоха страшния частъ са отложи за год. 1000. Вѣнчкитѣ христениски общества приклониха чело предъ ужасното влиянье на тая чувовна дата, и както царетѣ така и епископитѣ захващаха съ тая формула свонти заповѣди и рѣшения: «*Termino mundi arreperinquantе.*» Годината 1000 доде, и свѣта остана живъ и здравъ, при голѣмото очудване на наблюданата тогава Европа. Ни единъ вѣкъ не са е низалъ отъ тогава насамъ безъ да не са поевѣжтъ нови пророчества, по вкуса на познатия отъ Българитѣ «Камень падна отъ небо» — пророчества всегда прети отъ легковѣрнитѣ народи. Осемнадесетия вѣкъ даже, вѣка на философията, вѣка на Волтера и на Ж.-Ж.-Русео, не е билъ упазенъ отъ сжщитѣ предсказвания и отъ сжщото легковѣрие. Величайшия нашъ деведнадесетия вѣкъ, прославенъ съ толкова научни открития, съ толкова гениални личности, съ толкова блистателни реформи, нашия вѣкъ наконецъ, въ когото развитието на всеобщото просвѣщение достигнж до такава степенъ, не е билъ исключенъ отъ такива комедии. Шестъ пжти до днесъ са поевиха пророкувания за *termino mundi.* На 1818 г-жа Крундеръ, приятелка на императора Александра, стана пророчица; год. 1842 биде вѣспѣна отъ народния френски поетъ Беранже като послѣдня; графъ Салмаръ-Моңфоръ провъзгласи че човѣчеството нема да види 1837-ма година. На 6-й Януар. 1840 Юний 1857 г. въ цѣла Франция. На 15 прѣснаха слухове за свършването на свѣта, и много човѣци, даже отъ първата аристокрация, приготвиха са за това събитие съ помощта на светото причастие и на разни богоугопни дѣла. Най-послѣ на 10 Августа 1872, горката наша земя щѣше ужъ да са разруши, за кефа на незнамъ коя комета. Цариградскитѣ вѣстници доста дрънкаха за това нѣщо, и читателитѣ може да помнѣжтъ това.

И така, по настоящему, свършването на свѣта е предсказано, въ различни съчинения, за година 1900.

Но цѣлгъта на нашия членъ не е да анализира подъ историческа точка зрѣние различнитѣ мистически предвѣщания и прокобения върху страшния сждъ, второто приледствие, и пр., — ний имаме по друга цѣль, именно искаме да отговоримъ до колкото са осѣщани заможни на това питанье: «Астрономията и позитивнитѣ науки, съ вѣнчкитѣ усвѣршенствувания които сж приели тѣ въ днешната епоха, можгът да ни помогнжтъ да си съставимъ едно какво да е понятие за свършването на свѣта? Можемъ ли ний да предвидимъ какъвъ способъ ще употреби природата за да приспи съ послѣдния сѣнь нашия човѣчески родъ, и вѣнчкитѣ животни и растителни видове, — можемъ ли ний да узнаемъ по кой начинъ историята на земния глобусъ и на вѣничко което е било върху него ще са избърше отъ книгата на живота?»

Нека са опитаме прочее да рѣшимъ тая задача съ всичкитѣ средства които имаме на расположеніето си; — ако не сполучимъ, то поне ще внушимъ на читателитѣ на *Денъ* една искрица любови къмъ природата и къмъ непостижимитѣ нейни потайности.

I.

Но преди всичко ще скратѣмъ така тезата си: «Ще са свѣрши ли свѣта?»

Ако съ думата *свѣтъ*, драги приятели и приятелки, вий разбирате всичката *вселенна*, сир., не само *земицата* върху която ний живѣеме но още всичкитѣ планети, слънцето, всичкитѣ звѣзди въ неизмеримото пространство, всичкитѣ слънца, всичкитѣ планети, системи които организиратъ така да рекжъ особни свѣтове, всичкитѣ камѣри свѣтливи и тъмни тѣла които сж, не безчислени, но безъ число, — ако, казвамъ, питањето са измѣни така: «Всичко Божие Създание, вѣмъ видимомъ и не видимомъ, ще са свѣрши ли единъ день?» — ний смиренно и покорно отговаряме че не знаеме никакъ, и че това нѣщо никой нема да го узнае.

Но бързамъ да приложя че, за да изчезне единъ день всичката *вселенна* *яко димъ*, било би нужно едно върхуродно произшествие, едно чудо, а въ чисто позитивнитѣ теории които по-долу ний ще разгледаме не ни е позволено да вмѣстимъ и теорията за възможността на чудесата: това е работа на богословитѣ.

Свѣтовнитѣ системи сж безбройни; най-силното въображение и най-неуборимата фантазия не би могли да стигнатъ края на вселенната, за който край не е възможно чловѣкъ да си състави и ностна идея: какъ е вѣчността спрямо времето, така е неизмѣримостта спрямо пространството. — Тѣзи свѣтовни системи иматъ всякакви възрасти; една угасва, друга избухва, трета са уничтожава, четвърта са ражда, — и сѣкашъ че вселенната са упазва отъ само себе си, като черпи жизненни сили въ собствена-та си утроба, въ жилитѣ, така да кажа, на природата. Това да не ви са види странно, драги читатели и читателки, защото вий знаете, мислѣ, че единъ лѣсъ може да са съхрани и да остане непокътнатъ презъ цѣли столѣтия, макаръ че всѣка година въ този лѣсъ претарѣли дрѣвеса покриватъ земята съ изушенитѣ си вѣтви.

Прочее, споредъ насъ; не би било възможно единъ день вселенната да изчезне, и при всичко че не знаеме въ що са състои зародиша на слънцата, ний приемаме че вселенната, цѣлокушно зета, ще съдържа всегда въ себе си организирани сжщества на свѣтоветѣ. И така, въ безиределното пространство *всичко* ще има слънца, и земици населени които ще обикалятъ около тѣхъ.

Ний слѣдователно нема да са занимаваме съ свѣршването на вселенната, но съ свѣршването на свѣта посрѣдъ който сме сложени. Съ думата *свѣтъ*, трѣбва да разбираме малката тая частъ, земицата, на която сме ний чадата.

Нашата задача влѣзе сега въ нова фаза; свѣршването на *земята*.

Трѣбва да заблѣжимъ че истребването на чловѣчеството и на земния

животъ цѣлъ, не ще докара никакво смущение въ механизма на небеснитѣ тѣла, не ще има даже ни екъ, ни отзивъ въ утробата на вселенната. «*Всѣкой за себе и отъ себе*», тоя е главния принципъ въ състанѣна на вселенната, — така сжщо както нашитѣ Българи казватъ, види са за да приложатъ астрономическитѣ закони въ дѣйствиѣ: «*Всѣкоя коза за своя нога*» — Звѣздитѣ, слънцата и системитѣ сжществували са преди земята наша, ще сжществуватъ прочее и подиръ нея. Разорителното това произшествие, колкото и ужасно да са представя намъ, горкитѣ *земляци*, нема да произведе никаква симпатия, никакво състрадане върху нашитѣ съсѣдки, планетитѣ. Живота ще изчезне върху нашата земя безъ шумъ, безъ никаква революция, — и никой нема да съпкаса това нѣщо на вселенната, която толкова ще са наскърби за нашето всеобщо истребване колкото ний са наскърбяваме за смъртта на двѣ-три мравки

Но можемъ ли положително да речемъ че ще доде едно време когато чловѣчеството ще изчезне отъ лицето на земята?

Да, отговаряме ний.

Ако не сме ний добрѣ увѣрени, мили приятели, въ заключенията си за цѣлия свѣтъ, ний можемъ да увѣримъ — и ще са трудимъ да го докажемъ — че земята не е *безсмъртна*, и че ще доде една епоха когато тукъ-долу не ще са вижда ни едно живо сжщество.

Тая епоха несумненно е доста отдалечена отъ епохата въ която живѣеме, и ний молимъ читателитѣ ни да не са смущаватъ и да не треперятъ никакъ върху *дѣлцата*. Повтаряме, колкото и да е мрачна перспективата на чловѣческото разорение, ний не трѣбва да мислимъ че това разорение би могло да сполѣти днешнитѣ наши общества и народи. Когато то ще доближи, ни единъ отъ нашитѣ правници, ни едно отъ бѣдѣщитѣ наши поколѣния ще е оставило нѣкой диря тукъ-долу. Французи, Германци, Английци, Кинези, Турци, тѣзи имена тогава не ще ги има: земнитѣ народи сто пѣти ще бѣдѣтъ влнувани, претопени, преобразени и възродени. Не ще има тогава ни Гърци ни Българи, ни Екзархия ни Патриархия — колкото и да са зловиди това нѣщо на грѣцкитѣ наликарета и на българскитѣ Крали-марковци.

Време е да приложимъ че преди всеобщото истребление на чловѣчеството, ще станатъ може-би нѣкои частни случки тукъ-тамъ по земята повърхностъ. Тѣзи частни произшествия би могли на всѣкой частъ да са случатъ защото сж са случвали и преди нашето раждане. Тѣ ни интересуватъ най-много, защото тѣ би могли да ни сполѣтѣтъ единъ день, намъ лично, или дѣцата ни, или фамилитѣ ни, или народа ни. Тѣ даже би могли да растурѣтъ една подиръ друга всичкитѣ земни страни, — всѣката земя. Заплашителни признаци откриваме навредъ по това важно питање, въ земята и въ нейнитѣ дълбочини, въ моретата и въ океанитѣ, въ атмосферата, въ небесата. Трѣбва ли да са плашимъ?

Ще видимъ.

(Слѣдва).

ЕДНО МНѢНІЕ ВЪРХУ ОБЩИ ЕЗИКЪ И ПРАВОПИСАНІЕ У НАС,

изсикано от оцѣнката на «Български Буквар» въ в. Напрѣдѣкъ.

С' голяма благодарност прочитях оцѣнката на *Български Буквар*, смѣстена въ *Напрѣдѣкъ* брой 31. Уважаемѣтъ оценител, както се вижда, не се рѣководил отъ пристрастни и разпалени до не знамъ кжде чувства, както почтеннѣтъ *критик* на Школека *Педагогія* I частъ (*), а отъ едно само желаніе — да види *напредуване и задружно работене* во умственнѣтъ животъ на свойтъ народъ. Рѣководейки се отъ това си похвално желаніе, онъ в' крайтъ на оцѣнката си забележува, чи му правило твърде неприатно впечатление отъ денъ в' денъ растицето помежду нашите писатели разделеніе в' начинѣтъ на изражаването и пншеніето, което се найпосле свършува с' това, дето побъркува нашѣтъ млад насад още при захващаніето му да се учи. С' тая си мощна уместна забележка нашѣтъ оценител иска да посочи на толку пѣти прогласуваната в' нашѣтъ печат мислѣ *да промислиме за единъ общъ езикъ и правописание*. И наистина време е, да прегърнатъ нашите трудолюбци на книжевното поле тая найсвоята и найживотворна мислѣ, и да захванатъ вече да я вписатъ во основата на своята работност. Защото само в' нея се криатъ найяките вѣрзки, е' които мож' да се стягнатъ веднѣжъ за всякога раздробените и разслабени дялове на народнѣтъ ни организъмъ, и да представатъ отъ себе си едно живо и органическо цяло, в' което едновременно иравномярно ще се разклатъ и формируватъ *всѣ наши подобри мисли, чувства и тежненя*. Со една дума: она е ядката, в' която се корене цялостното развитіе на народнѣтъ ни животъ. Но пита се тукъ: По кой пѣтъ може да се дойде до осжществуваніето на тая толку висока мислѣ? Нашѣтъ оценител косвенно отговора: «*да се пречисте* языкѣтъ и вземе *какво-годе* общо правописание — и работата е свършена!» Понезе в' той отговоръ се изказува речі общото мненіе на всите наши учени люде; заради това рекохъ да кажамъ и азъ моето смиренно мненіе върху сжщѣтъ предметъ, бидейки уверенъ, чи благосклоннѣтъ читателъ ще прочита и него со обикновенното си тѣршеніе и вниманіе.

I. Языкѣтъ.

Да се пречисте языкѣтъ азъ разбирамъ да се извѣржлѣтъ изъ него всички онаи думи, които носатъ печатъ на чуждо потекло, или сж многу отдалечени отъ славянскѣтъ ни коренъ, и да се замаятатъ с' други, които иматъ чисто българско потекло и стоатъ пбблизу до реченѣтъ коренъ. Но тукъ се ражда ново питање: Отъ гдѣ да се взематъ всички тѣа думи? «Явно е: отъ языкѣтъ, що говори народѣтъ ни!» — ще

(*). Виджъ «Читалище» за 1874 годъ. Лѣ 15 — 17, гдето на 23 стр. не среднахъ друго нищо, отсѣмъ едно детинско и безкрайъ противоречиво *бърбореніе* ни наймалку несъвместимо со святите правила на критиката. И самъ онъ, вижда се, найпосле осозналъ, чи на толку многу страници не казалъ нищо, което се очекува отъ единъ серіозенъ критикъ, та при свѣршокѣтъ се обещава да поговоре други пѣтъ върху содржаніето на сѣщата книга, и тогачъ да открие всичката ѣ *голотія*, т. е. да каже нищо пбвѣстно и за предъ люде!

бжде отговорѣт. Та всета е мѣшчотіа ту-ка, чи нашіѣт народ еднакво не говоре на всякѣде; отсѣм това на никого измежду нашите писачи, както ги нарича почитаеміѣт оценител, не сѣ пазнати на-пѣлно вситѣ наречіа, които живѣят в' народните уста. Ще рече, трябва да се пзвдатъ на видело тіа всички наречіа, за да може да се направи помежду им едно сравнене и така да се избере от них по̀доброто и по̀общото. Но, според мене, това не може другоѣче да бжде, отсѣм да има слобода всяки писателъ да употребява думи и фрази, взети от онова наречіе, което се говоре в' място-то и страната му, ч' което найдобре он познава и влада. Потои само начин ще може с' време книжевнѣт по начин да се обогати и сѣщевременно пречисте от привнесениѣт му чужд елемент, който може би днес неправедно захваща мя-стото на нашиѣт — народнѣт. Тука не трябва да се боиме от това, че книжев-ниѣт ни язык тогазъ ще може да стане още по̀разбѣркан и по̀нечист, отколкото е сега. Защото в' по̀главните наречіа, както: северно-бѣлгарското или *балкан-ското*, южно-бѣлгарското или *македон-ското*, и средно-бѣлгарското или *шоп-ското*, няма някоя голяма разлика в' коренѣто и значеніето на думите, която могла би да ни заплашува отъ тая стра-на. В' них рядко ще сръщаш *еднакви думи*, които изражават различни поня-тия, сѣщо и *еднакви понятия*, които се изражават с' различни думи. Колкото ги има, на пѣрсти може да се изброят; напримѣр :

Ма к.	Бал к.	Шоп.
клавам	турам	ставам
слагам	смятам	хесанам
печалвам	смятам се	радам
кярувам	печалям	добивам
крявам	скривам	бѣшамъ
тѣрам	бутам	бутам
мѣшам	смѣсвам	бѣркам
карам	мѣшрам	ругам
тера̀м	карам	тера̀м
бѣрка̀м	гона̀м	гона̀м
светка̀вица	мѣлніа	веда
честа̀м	тачам	слагам
служа̀м	черпам	служа̀м
веля̀м	казвам	дума̀м, вика̀м
повеля̀м	заповядвам	повеля̀м
дума̀м	мислям	мислям
чина̀м	струвам	чина̀м
бива	става	бива
оти	чи, че	ѣо, за̀що
ва̀мо	нася̀м	ова̀мо
ебор	дума	дума, реч
еборува̀м	разговаря̀мъ	говора̀м
разтура̀м	разваля̀м	разсипува̀м
оста̀вам	оста̀вам	зарезува̀м
емея̀вамъ	бѣрка̀м	преча̀м
бара̀м	тѣрса̀м	тража̀м
пуля̀м	гляда̀м	гледа̀м
емѣ̀рде	вони	емѣ̀рде

требе трябва { може (возможно)
бива (дозволително)
иска (приждително)
требува (повелително)

Ще рече,
Како на север ти слова
Разбудениѣт Свищовец и Пловдивчанец,
Сѣщо и на юг ти вreve
Радливиѣт Охридчанец и Солунчанец, —
както справедливо забележува и на-
шіѣт неуморен трубулобец в' ровеніето
на народното ни богатство откѣм язп-

кѣт — г. И. Богоров. — Ако има нящо у казаните наречіа, което наистина мо-же да произведе важна бѣркотіа, това сѣ формите, в' които се облекува всяко наречіе отдално. Но ако се избере сега една жива форма, която захваща сред-ното място помежду остатните форми и поблизу стои до всяко от них, тогай ед-нородното и речи еднозначуше содрѣжа-ніе на говоримите наречіа ще се излива из нея во един нареден говор, во *един общ язык*, който бездруго трябва да бжде по̀ясен и по̀сроден отъ всяко наречіе отдално. Такава форма представлява *шоп-ското наречіе*, според както се говоре оно в' *Кюстендил* и околността му. То-ва наречіе ни наймалку не е изпитано на себе вліаніе на гѣрцизѣмѣт, вла-шнѣзѣмѣт и албанизѣмѣт, както македон-ското, и мощне малце ти е пострададо от турцизѣмѣт, както балканското; а това обстоятелство увѣрдило му оная *гладкост, ясност, пѣлнозвучност и рит-мичност*, с' които се отличава оно въ произношеніето си. Преко това, гово-рейки се в' средоточіето на нашиѣт на-род, оно прави природен *прегод* помежду едното наречіе и другото. Оттова Кюстендилѣѣт или Паланчанѣѣт, кѣдето и да отиде, с' кого и да се разговаря, на всякѣде го разбѣрат и всякого раз-бира найдобре и найлесно. Оттова най-вразумително е на всяки бѣлгаринъ така нареченото *Неофитово евангелие*, което е написано по̀вечето на шопскѣ наречіе и което поради това е найразбѣрнато по Македоніа. Оттова найпосле и аз го употребих в' Букварѣт си ⁽¹⁾, а това сторих, както виждате сега читателѣт, не за *салтанат* или от произвол, а е-динствено да посочам на неудовлетво-рителността от изключителното употре-бленіе на едно само наречіе, а найвше на сегашниѣт ни книжевен язык, или все едно, *балканското наречіе*, формата на което покрива му яснота и вразум-ителността пред мнозина. Аз разбѣрам тука найвше македонските ни братя, които съставляват значителен ингре-диент в' цялото на нашиѣт народ и които след. трябва да привличат серіозното внимание на всяки наш писател, който назначува своите уметвенни трудове за цял народ, след. и за них. Да ти е мило и драго гледайки от една страна, како нашите млади в' Македоніа с' го-ляма жедност ти се пушат вѣрху всяка нова книга или газета ⁽²⁾; но да ти е жал и мѣка гледайки от друга страна, како се боратъ они со израженіата и мощне малце нящо ти разбѣрат от прочитаното. А това е, не отѣо сръщат они тамо думи, които нямат един и сѣщиѣт корен с' нихните, но отѣо ги намират облечени в' дрехи, под които не мож' да познаят своето сродно. Така бидейки нашите северни собратя, които силно желаят да видят македонските си братя един час напред отресени от гѣрцизѣ-мѣт и незналството, многу добре ще сторат, ако почнат да употребяват за-напред и они шопското наречіе. Тогай нека бѣдат уверени, чи нихните горки

(1) Аз не мож' да се сетам, за̀що не дава оценителѣт вѣра на уверуваніето ми, чи Букварѣт ми е написан според *кюстендил-ското наречіе*, и що нека да рече с' това.
(2) Тука смеям да похваля̀м наймногу При-лепските млади, от които у мнозина ще срещ-неш даже и малки библиотеки.

братя, читайки сочиненіята им, няма вече да казуват :

Многу красно, виде се, ми вревеш,
Но не знам, братенце, що ми велеш!
А запознаваніето с' формата на това наречіе не е свѣрзано речи с' никакви мѣшчотіи; едно само посочуване на осо-бенностите ѣ ще може изведиѣш да у-лѣсне оногова, който малце-многу знае грамматицата на балканското наречіе. Ето нейните особености :

1. *Членѣт*. — Всите сѣществителни и-мена, бронтелни и прилагателни се со-единуват во един. брой со *жт* за м. р., *та* за ж. р., *то* за ср. р., а в' множ. брой с' *те* за всите родове. Само сѣще-ствителните отъ м. р., които се свѣршуват в' множ. брой на *e* и *ie*, соединуват се со член *то*; напр. *роговете, коніето, сноіето, камѣнието* ипрч. От две при-лагателни пріема член само това, което определява и подирното прилагателно; напр. *хубавото* желязно перо, *безпри-страстниѣт* учени люде, ипрч. Сѣщо-то бива и с' повечето прилагателни, ко-гато се отнасят они на едно и сѣщото сѣществително име; наприм. *турскиѣт* и гѣрчки учител, — *честниѣт*, кротѣк и радлив слуга, ипрч. А когато две и по-вече прилагателни се отнасят на едно само сѣществително, под което се раз-бират няколку единици, тогай се они всички соединуват со член, ако и да не вѣрве подир всяко от них сѣществител-ното име; наприм. *тѣрновскиѣт* владика, *кюстендилскиѣт* и пловдивскиѣт, — *на-шиѣт* конь и *Николовиѣт* се продадоха со хубава цена.

2. *Сѣществителните имена*. — Тиа сѣ-ществителни от мѣжки род и среден, кои-то се в' *балканското наречіе* свѣршуват на *ie*, взимат окончаніето *ie*; напр. *зеліе, тѣрніе, шопіе, робіе, людіе* (хора), *ястіе, пштіе*, ипрч. До едно сѣществително име от ср. р., което се произвожда от гла-гол, става от 3.му лица сегаш. време брой един. с' придавка *ніе* и увардува-не на гласоудараніето; наприм. *бреніе, робуване, ставање, стануване* ипрч.

3. *Местоименіата*. — Лични: за или *аз, ти, он, она, оно, ніе, еіе, они*. Скра-тенята им сѣ: *ми, ме; ти, те; му, го; ѣ, я; ни, не; ви, ве; им, ги*. Посочител-ни: *той, тая, това, тіа* (средни); *оная, оная, онова, онаіа* (далечни); *овай, овай, овова, овіа* (близки). Посочителните от м. р. в' допѣлненіето изменуват *ой* и *ай* на *огова*. Притяжателните посочителни: *такѣ, такава, такѣо, такѣи* (средни); *онакѣ, онаква, онакѣо, онакѣи* (далечни); *овакѣ, оваква, овакѣо, овакѣи* (близки), — пріемат член както прилагателните. — Придавката *зи*, която се често срѣща в' балканското наречіе, тука е совсемъ загината. — Относително: *ѣо* за всите родове и броеве; оно в' допѣлненіята взима подира си лични местоименіа, за да се знае родѣт и бройѣт; напр. *ѣо я до-несоха* = която рекоха, *ѣо го биха* = кого-то биха, *ѣо им взеха* = от които взеха и прч. — Скратените притяжателни: *му, ми, ти, ѣ, ни, ви, им*, когато се отнасят на подлежащото, заместуват се нався-кѣде со *си*; напр. *Взех си конѣт, До-несете паката си, Она ви продаѣ чора-пите по̀шо-за̀що*, и прч. — Бронтелни ме-стоименіа со член: *всет, всета, всемо, всит, а без член: всички, всичка, всичко, всички*. (Слѣдва).

НАРОДА.

I.

Пие много, пропива са
Този наша простъ народъ,
И не знае какво прави
И не мисли за напръдъ!
Тъй говорятъ и ни гадятъ
Наш'тѣ глупави пророци,
А не знайтъ и не питатъ
Отъ какво сж тѣзъ пороци.

Не бѣхми ли и не сми ли
Ний които едно време
Все съсъ пѣсни, сутринъ рано,
И по нивя и по лозье,
Отивахми радостни?
Не бѣхми ли и не сми ли
Ний които вечеръ късно
И отъ нивя и отъ лозье
Врацахми са пакъ съ пѣсни?

Не пияхми ний тогази,
Работяхми и пѣяхми
Сега, пиемъ и не пѣемъ
Работими и все плачемъ,
Охъ, не вино, не ракия
Насъ така сж опоилю
Черни тегла и неволи
Наш'тѣ сили сж стопили.

II.

Не сми народъ; не ни бива;
Туй ми са въ очи набива!
Некаджри, недостойни,
И туткунни, и безъ волю,
Трупъ безжизненъ ни наричатъ
И онѣзъ що ни обичатъ!
Но къдѣ сж, и кои сж
По-каджринтѣ отъ насъ?
Тѣзи ли сж тамо дѣто
Като бебери лежатъ
И които сж каджри
Само нази да глобятъ?
Тѣзи ли сж тамо дѣто
Викатъ ужъ че ни обичатъ
И които сж достойни
Само за да ни събличатъ?
Иль сж тѣзи тамъ що крякатъ,
Съ думи въздуха що биятъ,
А отъ нази всичко чакатъ
И отъ нази повечъ пиятъ?
О, да би ни Богъ избавилъ
Отъ достоинства такива,
Дѣто правятъ участъта ни
Много, много по-горчива.

25 Майя, 1875.

П. Р. С.

ВЪТРѢШНИ НОВИНИ.

Престола на Иерусалимската Черкова слѣдува да е още сѣ празденъ. Распра-та за избирањето на патриарха слѣдува между високото гръцко духовенство и Арапитѣ. По-преди споразумѣни до вѣдѣ тѣ пристѣпихъ на избирање и избраха Архимандрита Иеротеа, божегробския намѣстникъ въ Измиръ. Но Арапитѣ, като са видѣли пакъ измамени, протестирани са предъ В. Порта, писали и на самага Иеротеа въ Измиръ, че не имъ е приетъ за Патриархъ. Отъ друга стѣрна и божегробскитѣ тука архимандрити са протестували предъ В. Порта че това избирање станало ужъ незаконно.

Фаръ-дю-Босфоръ, Донъ-Кихота противъ филетизма въ Френския печатъ, както е благочестивия *Викъ* въ българския, гледа на новото движение на Арапитѣ въ Иерусалимъ като на бунтъ. Този Френски вѣстникъ съ еллинска шапка казва, че Правителството ще тури въ редъ тѣзи немирници които отъ три години на самъ не преставатъ да смуцаватъ Палестиня и не ще са подвоуми да удобри избора на г. Иеротея.

Нѣщо повече. *Фара* подмѣта пакъ чужди прѣстѣ въ новото движение на Арапитѣ и призовава върху това вниманьето на Правителството.

Отъ наша стѣрна, ний са надѣвами че Арапитѣ не щѣт са остави да ги изиграйтъ хора по вкуса и духа на *Фаръ дю Босфоръ*; че Царското Правителство не ще презрѣ представленията на Арапитѣ, ако станѣт представления; че най-подиръ, днесъ или утрѣ, Икуменическата Цариградска Черкова ще си отбие грижата на намѣса и между Арапитѣ, както я е отбила за Българитѣ.

Истилямитѣ са свършили вече въ кушката кааза, както и въ Дойрянъ (Полянинъ), дѣто солунския владика самъ приѣхтегвувалъ за насърдчанье на гръкоманитѣ. И наистина, неговото въ тоя градъ приѣхтествие могло да спечели до 130 души за Патриархията, съ които отъ всичката епархия, която има 9000 вѣнчила, за Патриархията са произнесли едвамъ 180-190 души. Тоже отишла заповѣдъ да са започенатъ истилямитѣ и въ Дебреката Епархия, но по слѣдствие на смуценията, които направили Арнаутитѣ като искали да убиятъ мѣстния управителъ, по други нѣкои-си причини, истилямитѣ останали за по-поелѣ. Войска пристигнала на мѣстото.

Въ единъ отъ мѣстнитѣ вѣстници срѣщамъ слѣдующата интересна статия:

«Цѣла Европа е предзанимана съ запазването на мира; сѣщото чувство владѣе и между источнитѣ народи; на всѣкого очитъ сж обрнати къмъ бждѣцето; най-малкия политически облакъ задава страхъ за една буря, отъ която, ако тя избухнеше, никоя държава не би могла да са избави. Нема сита освенъ Германия, която да има интересъ да земе оржжето въ рѣка. Обдържаньето на нейната войска, икономическото ѣ състояние, религиознитѣ раздори, сж важни мѣчнотии, които влиятелни державни мѣжбе, славни генерали мислятъ да можатъ да уравнятъ съ тона. Отъ тамъ беспокойствията които владѣхъ наскоро въ всичкитѣ духове. Германското правителство даде миролюбиви увѣрения; но публиката гледа едно по-добро въ интереса който иматъ Русия, Австро-Унгария, Англия, Италия да възбранятъ щото Европа да са не смѣти. Ний говоримъ, само за настоящето и за нѣколкото години, които ще послѣдуватъ, защото, както казва *Таймсъ*, «глупаво би било да са разеждава за *мрачното и неизвѣстно* бждѣце на материка.» Като молителствуваме

щото войната да стои отдалечена, нека държимъ за вѣрно че онзи който би са мѣчилъ да я запали днесъ би си строшилъ рѣката.

«Ний искаме да изгледаме бждѣцето главно подъ точка арфия на Турция. Като гледа човѣкъ на работитѣ въ Цариградъ види са че туреката държава нема отъ нищо да са страхува додѣто са запазва общия миръ. Смѣло би било да са утвърди че нейнитѣ европейски подданици усѣчатъ една жива любовъ за го-снодарското владанье и че сж съвсѣмъ лишени отъ честолубие: нѣ безъ подпорката — поне нравствена — на нѣкоя голѣма сила, тѣ не ще излѣзатъ отъ една благоразумна предпазливостъ, и тая подпорка тѣ не можатъ да я иматъ сега; може да са случи щото единъ денъ да употребятъ спрямо тѣхъ оетена; за сега имъ държатъ юздата, ако тѣ наистина иматъ нужда отъ юзда.

«Относително за народноститѣ, които населяватъ държавата, тѣ сж съ една примѣрна кротостъ, освѣнъ едно което намѣри въ безпорядъка толкова излѣгвания на надѣждитѣ си, щото са види да са е ползувало отъ уроцитѣ.

«Правителството нема прочее отъ вѣтрѣ други неприятѣли да уборва освѣнъ разбойничеството и бѣдността. Тѣ не сж непобѣдими нити едното нити другото; да са покаже срѣдството съ което тѣ можатъ да са истребятъ, то е да са припомнова една избита мисель сто пакти изражавана съ тѣзи думи: едно добро управление. Задачата не е невъзможна да са рѣши. Турция е излизала отъ кризи много по-тежки отъ колкото сегашното състояние; примѣритѣ сж многобройни въ историята на държавата. По времето на Мехмеда IV, турската войска бѣше побѣдена, хазната исчерпана; никой не криеше незадоволството си; всѣки са оплакваше съ гласъ по улицитѣ и по пазаритѣ; единъ имаинъ имѣ смѣлостъта да отпрати думата къмъ Султана верѣдъ джаминята, за да го смѣмре за мекушавостъта му, за удоволствията му и за малкото грижа която имаше за държавата си. Като тѣлото на улемитѣ хуляше сѣкакъ дѣлата на правителството, наложихъ му едно даждие. То са залови да упорестува; каймакамина на великия везиръ, заповѣда да закаратъ на Еди-куле най-личнитѣ отъ това тѣло. Даждието са събра въпреки роптанията; нѣ тая финансовна помощъ не произведе слѣдствието, за което са надѣвахъ отъ нея.

«Едно промѣняване на царството докара на великото везирство Кюпрюли Зѣ. Щомъ са тури на челото на Дивана, казва единъ историкъ, той измѣни всичкото вѣтрѣшно управление, и доказа че источницитѣ на една голѣма държава сж неизмѣрими, *когато замѣни човѣкъ безредицитѣ и грабительствата съ реда и економията*. Колкото прирѣни и да бѣхъ нуждитѣ за пари, Кюпрюлията начена като облегчи най-напръдъ Цариградъ и областитѣ отъ едно даждие почти произволно, което неговия предшественникъ бѣше турилъ върху мѣстото. Тая щедростъ, на която никой не бѣше са очаквалъ, испълни народа съ радостъ и всичкитѣ чиновници съ удивление. Тѣхното удивление стана по голѣмо когато видѣхъ всичкитѣ тефтердари, всичкитѣ настойници на джамитѣ, всичкитѣ събирачи на гюмрюцитѣ призовани на сѣдъ за да дадѣт смѣтка верѣдъ Дивана за управлението си, отъ когато сж располагали съ публичнитѣ пари.

«Той заповѣда да испродадѣт немилостиво нивята и всичкитѣ покѣщници на чиновницитѣ които не доказаха законното употребление на паритѣ. Мнозина са наказаха сами отъ страхъ да не би да претърпятъ едно по-строга нака-

зане: тѣ повърнах паритѣ на хазната прѣди да са принудитѣ на това. Великия везиръ забрани да излѣзе едно дукато отъ хазната, освѣнъ за заплащането на солдатитѣ и на исключенитѣ дългове, защото казваше той, Корана забранява нарочно на онѣзи които дължатъ, да правятъ щедрости съ имота който не е тѣхенъ.

«Анадолския каза-аскеринъ потвърждаваше думитѣ му като казваше: «Въ нашитѣ плодородни земи, стадото ще бѣде всекога тлъсто и многобройно, когато имаме овчере бодри и кучета куражливи, способни да истрѣгватъ агнетата отъ зѣба на свирѣния и бѣгливия звѣръ.

«Тия исторически спомени съдържатъ спасителни поучения. Нищо не въспира турекитѣ държавни мѣжбе да извлѣкжтъ полза отъ тѣхъ.»

Вилаетския вѣстникъ *Дунавъ* обнародва слѣдующето:

«Защото са видѣ за нужно да са въспрнематъ нѣкои мѣрки за да не са печататъ въ царската държава вредителни книги и брошюри, нито пакъ да са донасятъ и обнародватъ отъ вънъ, по-прѣди бѣше са съобщило това нѣщо на министерството на просвѣщеніето, което въ отговоръ заповѣда най-напрѣдъ да са прегледватъ рѣкописитѣ на книгитѣ и брошюритѣ, които ще са печататъ въ цариградскитѣ печатници, и ако са види че не сж вредителни, да са дава привременно дозволение за напечатването имъ, а отпослѣ като излѣзжтъ отъ печатъ, съчинителя или издателя да подпечата два екземпляра и да ги поднесе повторително на разгледване. Откакъ са докаже, че книгата са е напечатала споредъ рѣкописа сир. безъ да са е прибавило нѣщо отпослѣ, ще са задържа единия отъ двата екземпляра, а другия като са подпечата съ печата на съвѣта за просвѣщеніето, ще са поврѣща на притежателя на книгата, заедно съ едно дозволение, което ще са направи особно за обнародването на книгата. Списатели, преводачитѣ и издателитѣ сж длъжни да записватъ отъ вънъ на тия книги на кое вѣроисповѣданіе или наука принадлежатъ, въ кой година, въ коя печатница и на кое министерство съ дозволеніето сж са напечатали, както и имената си. Само книгитѣ, които дохождатъ отъ чюжди държави и отъ областитѣ, ще са задържатъ при управленіето на ресуматитѣ, и които отъ тѣхъ сж на арабски, персидски и турекі езизи, ще са прегледватъ отъ съвѣта на просвѣщеніето, а ония, които сж на други езизи, — отъ управленіето на печата и отъ гюмура, па ако не са намѣри нѣщо вредително, ще са подпечатватъ съ единъ особенъ печатъ съ надписа *мегзундуръ* — дозволена е. Политическитѣ книги и брошюри, които ще са прегледватъ отъ управленіето на печата и въ отдѣленіето на просвѣщеніето, ще са подпечатватъ отъ министерството. Ако са подправи и подражае този печатъ или са помѣти, че са е зело дозволение, безъ да са покаже на министерството на просвѣщеніето и безъ да са земе дозволение, то откакъ са задържатъ книгитѣ, които съдържатъ такива подражани печати и бѣлѣжки ще са изврши законно наказане върху одѣрзостителитѣ. Сажо така че са усвояватъ ония книги, на които распространеніето е вредително, а списатели и издателитѣ имъ ще са наказватъ. Книгитѣ, за които не са е зело значно дозволение, нема да са обнародватъ въ вѣстникитѣ като подлистници.»

Високата Порта е званично обадила на представителитѣ на чуждитѣ сили, че отъ 1й Януария 1876 управленіето на телеграфитѣ и пошитѣ въ Държавата ще бѣде натоварено съ всичкитѣ пощенски работи и че, чуждитѣ тимбри въ края на тая година ще претанжтъ вече да бѣджтъ дѣйствителни.

— Комисията на бюджета, която прави засѣданията си въ министерството на финанцитѣ, е написала рапорта си и го е представила на министерския съвѣтъ. Знайо е, че тая комисия са съставлява отъ Етемъ паша, министъръ на общественнитѣ работи, Серверъ паша, членъ отъ Държавния Съвѣтъ, Галибъ бей, директоръ на данцитѣ, Кечеоглу Агопъ ефенди, Христаки ефенди и отъ нѣкои други цариградски банкери.

— *Ла Турки* увѣрява, че по примѣра на много други правителства, Високата Порта запретила внасянето на вѣжкѣдѣ въ Туреко, земни ябълки изъ Америка. А тая мѣрка са зела само и само да са забрани пренасянето, заедно съ земнитѣ ябълки, и на единъ видъ животинки, които нападатъ и повреждатъ това растение въ Америка.

— Правителството дало воля на нѣкого-си Шакиръ бей да направи желѣзень пѣтъ отъ Костханата до Буюкдере. Желѣзницата щѣла да има станции при всекое отъ въспорекитѣ села.

— Направата на шумненския желѣзень пѣтъ са спрѣла. Всичкитѣ служители сж извадили. Причината на това рѣшително спиране била, че смѣткитѣ по направата му били много сплетени.

— Споредъ *Турки*, Икуменическата Патриаршия рѣшила што управленіето на Светогорския манастиръ Св. Пантелеимонъ да са възложи привременно на една смѣсенна комисия, съставена отъ шестима души, отъ които тримата Гръци и тримата Русси. Тая комисия щѣла да управлява до тогава, до когато са избере новъ игуменъ споредъ пригответования въ Патриархията за тая работа особитѣ правилникъ.

— Научавами са, че въ четвъртъкъ на Възнесение станала нѣкаква *дисгармония* въ нашата черкова на Фенеръ. Причината на тая дисгармония е билъ, както казватъ, преждевившия врачански владика г. Аверкий, който показва голѣмо невѣжество въ черковния редъ.

— Земетресеніята, които отъ нѣколко време на самъ ставахъ много често въ Анадолъ, са спрели вече. Но впечатлѣніето което причинихъ на населеніето, йоще сжществува. На много хора, — отъ Ушакъ, Сивасли и другадѣ, — са струва че земята йоще са търси.

— Единъ вѣстникъ отъ Измиръ явява че тамошняя валия, Хюсеинъ-Авни паша заповѣдалъ на гюмурушкото управление да не оставя да са внасятъ въ областъта протестантски книги, които сж писани на турекі и печатани въ Англия и Америка.

— Пишатъ ни отъ Пловдивъ, съ дата 22 Майя: «Много добръ сте сторили дѣто не сте искали да дадете върху на дописката въ *Источно Време* върху Пловдивския Учителски Съборъ. Всички ония, които познаватъ горѣ-долу работитѣ, договеждатъ са изъ какъвъ нечистъ изворъ е истекла тая дописка. За това и

общо е негодоването, съ което тя биде посрѣщната тукъ въ града ни. Азъ пресилвамъ себе си, като са мжѣж да умегчѣж строгитѣ изреченія, които отъ всежду слушамъ върху личността, която ѣж е вдѣхнѣла, както и върху нейното орждие — дописника. До колко извршенитѣ отъ Учителския Съборъ, за който ни е думата, заслужватъ хвала, вие ще сждите отъ изложението му, което, мислѣж, скоро ще излѣзе на бѣлъ свѣтъ. За сега, нека бѣде доста за мене да кажѣж, че вие никога не щѣхте да чуете такива укори вързъ него, ако той да немаше злочестіето да държи засѣданията си въ единъ градъ, който е сѣдалището на двамата ни главни книжари. На одного отъ тия двама книжари му останало криво защо да не са одобрятъ всичкитѣ му книги. За това сж тия ядове, за това сж тия нападения вързъ г-на Благоева, достойния председател на събора, комуто, споредъ мнѣніето на почти всички които зехъ участие въ него, сж длъжи една твърдѣ голѣма частъ отъ сполуката на тая учителска скупщина. И защо са укорява г. Благоевъ? Защото са забранило на книжаритѣ да участвуватъ въ разискваніята вързъ рѣководствата? Нѣ това не стана по волѣжта само на г. Благоева, нѣ по рѣшеніето на цѣлия съборъ, който иска да бѣде свободенъ въ размисленіята си вързъ тоя важенъ предметъ отъ всяка чужда мѣшава. Колкото за изхвърлянето на прѣвия *Бащинъ Языкъ* и за приемването на *Благоевия Букваръ*, ако тайното многогласие (което, нека пѣтбомъ кажѣж, не биде предложено отъ г. Благоева, нѣ пакъ отъ събора) не е добро средство за рѣшеніето на питанія, предложени на такива събори, тогава защо дописника не ни препорѣчва другий нѣкой начинъ, за да го чуемъ и ние? А какво да каже человекъ за осждителния начинъ, по който истината са искривява относително до Манчовия преводъ на *Смирновото Землеописание*? Всичкитѣ учители, които присѣтствувахъ въ това засѣдане, ще знаятъ какво име да прикачатъ и на тая дрѣзост на дописника. Колкото за г-жа Рада Кирковичъ, на която името така неблагопристойно са подмѣта, тя ще бѣде много измамена ако повѣрва това що са пише за нея, защото г. Благоевъ нито е изрекълъ нападенията които му са приписватъ, нито пакъ е пострадалъ отъ г. Партения *запартата*, която дописника даромъ стоваря на гърба му. Азъ не бихъ влѣзълъ въ тия подробности за да съборѣж една дописка, която сама себе си сабаря, ако да не ми бѣше жално, като гражданитѣ Пловдивскій, да гледамъ да са напада така неправедно единъ мжѣж който съ достойното си управление и съ помощта на едно учителско тѣло завидно по съгласіето си, можялъ е да въздигне училището ни на сегашното му положение. Голѣмия брой на външнитѣ ученици въ училището ни тая година явно свидѣтелствува до колко и по вънъ сънародникитѣ ни имжтъ довѣрие у г-нъ Благоева. И за такъвъ мжѣж дописника си е позволилъ да пожали «злочестія си народъ, за дѣто сждбата му е провадила и такива люде за учители и просвѣтителитѣ! . . .» Камъ всичкитѣ ни учители да бѣхъ като г. Благоева!

«Презъ тия дни тукъ изъ пазара са

подписва единъ протестъ, подобенъ на тулчанския, срѣщу 55-тѣхъ. Вчера са поднесе и на Епархийския ни Съвѣтъ да го потвърди, нъ той, казватъ, не го одобрилъ. Научавамъ са, че еамия Епархийский Съвѣтъ готвилъ едно писмо до Нег. Блаженство върху движението на 55-тѣхъ, нъ дали и то ще са испрати прѣди завръщанъето на дѣда Панарета отъ Чирпанъ, не е още знайно.»

— Пишатъ ни изъ * * *: «Нашитѣ трима четирима млади, възпитанници на Робертъ-Колежъ, правятъ такива лижби, каквито не бихъ направили нито гонимците отъ колибитѣ ни. Ний очаквахъ много нѣщо отъ тѣхъ, но напуста! Кафенето, тавлето, хорото, сѣдѣнкитѣ и расходкитѣ не имъ оставятъ повече свободно време за работа. Язжкъ за паритѣ що прахосахъ бацитѣ имъ подиръ тѣхното изучаване! Язжкъ за хубавитѣ надѣжди, които имахъ на тѣхъ! И ний ги ожидахъм тѣхъ просвѣтени и разумени момци да дойджтъ и да поразмърдатъ градеца ни, та че и ний да са видимъ като хората въ пѣтя на новия прогресъ. Тежко ни! Отъ когато сж дошли, отъ когато сж въ градеца ни нема ни дванайсетъ мѣсеца, но тѣ сж направили повече отъ сто и дванасетъ лижби. Кой е кривъ на това?» (*Криви сме си сами ний защо немами едно наше си училище, което да може да ни приготви хора, каквито ни трѣбатъ*). Р.

ВЪНКАШНИ НОВИНИ.

Таймсъ, въ листа си отъ 24 Майя, са повърща вързъ дипломатическото окръжно писмо, отправено отъ английския кабинетъ до английскитѣ представители въ чужбина, по причина на послѣднитѣ военни слухове, и казва че Германия и Франца сж като смаяни гледатъ Англия да са располага така. Между това, казва тоя вѣстникъ, Англия е днесъ така силна, както бѣше и преди френско-нѣмската война. Всекой би са измамилъ ако помисли, че Англия са е отрекла отъ да запазва мира. Англичанитѣ днесъ иматъ повече интересъ за работитѣ на Франца отъ колкото за своитѣ си; така сжщо и министра на вънкашнитѣ работи въ Велика-Британия по тоя начинъ само би можилъ да спечели първото си уважение.

Лордъ Русселъ поискалъ отъ правителството да съобща на Камарата допискитѣ, които сж са размѣнявали между кабинетитѣ Берлински и Лондонски, въ отношение на неотколѣшнитѣ френско-нѣмски приключения, които причинихъ толкова живи безпокойствия въ Европа. Лордъ Дерби надълго разселилъ вървежа на Англия; той са трудилъ да оздрави Камарата въ отношение съ международнитѣ сношения на Европа, и заключилъ като казалъ, че британското правителство енергически ще са труди за да поддържи и заздрави мира. Слѣдъ думитѣ на лордъ Дерби, които са послѣдвали отъ живи ржкоплекания, предложението на лордъ Русселъ са отхвърлило.

Камарата на Общинитѣ въ Лондонъ приеда едно прошение, подписано отъ 20,000 жители въ Индия, съ което тѣ искатъ да испращатъ отсега нататакъ

депутати изъ Индия въ английския парламентъ, както това правѣтъ Франца и Португалия съ своитѣ колонисти.

Преми нѣколко време русското правителство бѣше на сговоръ съ Ватиканъ за распореджанъето на нѣкои питання, които докачахъ Католическата Черкова въ Руската Държава. Увѣряватъ, че тоя сговоръ са свършилъ, като са съгласили да не сжществуватъ никакви съобщения, нищо общо между архиепископъ отъ католическата гимназия въ Петербургъ и Римъ. Г-нъ Попвелъ, епископъ въ Олеско, който бѣше сваленъ отъ службата си, за дѣто отказалъ да са прати единъ депутатъ въ католическата гимназия въ Петербургъ, ще са назначи, споредъ желанието на правителството, Владиславскъ епископъ.

Въ единъ рескриптъ къмъ дворянитѣ, руския царъ казва че социализма е обгърналъ вече Държавата и призовава гражданитѣ на бой противъ партията на социалиститѣ. Въ друго едно прогласяване министъра на правосѣдието са изразява: «Въ разни мѣста на Русия една престѣжническа пропаганда заплашва религията, нравственостѣта и собствениостѣта. При всечко че социалиститѣ и комуниститѣ са наказватъ съ всичката строгостъ на закона, кога влѣзатъ въ ржцѣтъ на правосѣдието, но това зло е пунало дълбоки коренѣ, щото Правосѣдието само не е въ състояние да го унищожи. Дору и между ония лица, на които званичния характеръ и общественото положение би трѣбало да ги държатъ далече отъ тия комунистески мечти, за зла честь са срѣщатъ такива, които не са задоволяватъ да гледатъ че злото напѣднува, ами хулятъ управленето, че преслѣдвало тая вредителна пропаганда. Додѣто е още рано, трѣбва всечки благонамѣренни граждани да съединжтъ усилията си съ усилията на правителството, за да развали тая вредителна партия.» Отъ една година на самъ руското правителство е затворило и испатило въ заточение до 4,000 бунтовници. Забѣлжително е това, че тамъ, дѣто са намиралъ затворени или заточени социалисти, то всичкитѣ други затворници ставатъ тѣхни послѣдователи. По причина на това правителството е заповѣдало да са направѣтъ во всекой градъ особни тъмници за затваряне на социалиститѣ.

Въ единъ австрийски вѣстникъ срѣщамъ слѣдѣщото за пѣтуванъето на Австро-Унгарския императоръ въ Далмация:

«Въ продължение на 31 день, императора Францъ-Иосифъ направи пѣтуванъето си по Далмация. Въ това си пѣтуване той е посѣтилъ повече отъ 100 градове, паланки и села. Отправили му сж са повече отъ 100 поздравителни и похвалителни слова, на които всекога е отговарялъ лично. Н. Величество е посѣтилъ повече отъ 300 черкови, заведения индустриални и други, училища, стари памятници, твърдели и къшли. Въ пѣтуванъето си той е преминѣлъ повече отъ хилядо легви съ параходъ, съ коня и съ кола много често въ лошо и дѣждовно време. Трѣбва да споменемъ и това, че въ всека мѣстность монарха е

приемалъ и много депутации, съ които е ималъ и особни ауденции, а освѣнъ това, при многото си други записи, той е ималъ пакъ време да са занимава и да развива много правителствени работи.

«Мнозина може би да кажжтъ какъ е възможно да стане това въ 31 день. Отговора е много лесенъ. Всекога йоще преди съмнуване императора са намѣрвалъ на работа. Никога непостоянството на времето не е могло да го накара да напустне или да остави за полслѣ онова, което е вече предначерталъ. Той не правеше при това и не носеше съ себе си друго освѣнъ онова, което е неизбѣжно за живѣяне. Но всичкитѣ тия безпокойствия бихъ са промѣнвали на едно доста добро и спокоитвенно пѣтуване, ако императора не бѣше въодушевяванъ и поддържанъ отъ една велика идея, отъ едно велико и благородно чувство: тая идея, това чувство е неговата мисния и отговорностѣта съ която е натоварено неговото високо положение. Дѣйствително нашия монархъ не трѣбва да казва както е казвалъ нѣкога императора Титусъ: *diem persidi*, понеже той не изгуби нито една минута. При такава енергия и дѣятелностъ човѣкъ не може освѣнъ да приклони нѣколко главата си и дълбоко да са замисли. Ето качества за истинно уважаване.»

Румѣнския митрополитъ, г. Нифонъ, са поминжлъ. На погрѣбението му присѣствували всичкитѣ епископи изъ княжеството, които били повикани за това съ телеграфа. Той завѣщалъ имота си, който състоялъ около петъ милиона франга, за направата на едно богословско училище, което да са назове на неговото име.

Една телеграфическа депеша изъ Букурещъ, съ дата 19-ий Майя, вѣстява: «Днесъ по обѣдъ са отвори извънредното събрание на Законодателното Тѣло. Князь Карлъ самъ прочете едно словце. Приеманъето отъ стърна на събранието бѣше извънредно и очарователно. Думитѣ на княза често са преснахъ отъ шумни ржкоплекания. Княза въ словцето си превѣзнесе добритѣ слѣдствия отъ постоянството и реда, които царуватъ отъ четири години насамъ, и каза, че вънкашната политика на мѣстото трѣбва да бѣде основана върху едно уважение къмъ другитѣ и върху зговора и съгласнето. — Това извънредно събрание ще има за цѣлъ, да са занимава съ избиранъето на митрополита, съ проектъ на дозволенето за желѣзнитѣ пѣтица и съ други йоще неизбѣжни икономически и финансови проекти.»

Въ Атина са е съставила коалиция, на която цѣльта била да свали министерството и да унищожи конституцията. Но ако министерството успее да състави нова и либерална камара, то намѣренията на тая коалиция нема да са сбѣднатъ. Изъ-день-въ-день идеята за република въ Гръция са распространява.

Въ Гота (Германия) са е отворилъ преди нѣколко дни конгресъ на социалиститѣ. На тоя конгресъ присѣствували 130 пратеници, които представявали 284 мѣста и 24,443 гласа.